

kjer sme vsak nezreli kaplan raz prižnice politizirati. Župnik v Pusböck-Lakku n. pr. je raz prižnice za nekega klerikalnega kandidata agitiral in bil zato na 7 dni ječe in 40 K globe obsojen ter je tudi za eno leto vse državljanske pravice izgubil.

Volitve v hrvatski sabor so se še precej mirno izvršile. Seveda so morali tudi avstrijski vojniki red čuvati. Razmerje strank je ostalo skoraj enako. Le kmetska stranka je par mandator pridobila.

V Berlinu so krstili trg pri operi v „Cesarja Franc Jožefa trg“. Tako častijo našega cesarja v Nemčiji. Slovenski prvaki pa vpijejo pred cesarjevim spomenikom „živio Hribar“!

Iz „črnege“ Portugala se poroča, da je nova republikanska vlada v ministertvih velika ponoverjenja v znesku več milijonov odkrila. Tako so gospodarili klerikalci, dokler jih ni ljudstvo s kraljem vred napodilo!

O konkurzu klerikalnega kmetijskega in konzumnega društva v Sv. Jurju ob j. ž.

(Izvirno poročilo.)

Dne 12. septembra 1909 l. vršila se je v kmetijskem in konzumnem društvu v Sv. Jurju o. j. ž., zadrugi z o. z. volitev načelstva in nadzorstva. Novo izvoljeni udi so zahtevali, da se natančno presoja stanje zadruge s pomočjo prejšnjih članov. Ker pa ti niso prišli k dotični seji in ker so pridobili novi udi načelstva na podlagi površne bilance prepričanje, da je zadruška za okoli 4000 K pasivna, zahtevali so dne 6. oktobra 1909 razglasitev konkurza. Temu zahtevku je c. kr. okrožna sodnija v Celju ugodila in dotični sklep je tudi potrdila c. kr. višja sodnija v Gradcu. Koliko je znašal nedostatek v tem času, se v konkurznem postopanju ni dognalo, ker se je konkurz na podlagi poravnave in s privoljenjem vseh upnikov meseca decembra 1909 končal. **Da je pa društvo že koncem leta 1908 imelo več dolgov kakor pravega premoženja**, sledi iz bilance za to leto, katero sta sestavila strokovnjaka. Iz te bilance sledi, da društvo koncem leta 1908 ni bilo zmogneno svojim upnikom popolnoma zadovoljiti. Nekateri upniki so morali v konkurzu odpustiti 30–60% od svoje tirjatve. Na nesrečo se obdolženci ne morejo sklicevati. Vzrok propada je bil po izjavah prič in po mnenju strokovnjakov nezmeren nered, kateri je vladal pri poslovanju v obrti in ki se je kazal tudi v tem, da se predpisane kupčijske knjige sploh niso vodile in da so vpisi v iste tako nedostopni, da se po istih ne da presojevati tek kupčevanja in stan premoženja.

Ravnatelj zadruge je po lastnem priznanju meseca marca in junija l. 1908 vpisal v blagajnično knjigo nalašč nekaj neresničenega.

Strokovnjaki so tudi našli, da manjka v blagajni svota 1289 K 80 v. Po bilanci strokovnjakov je dokazano, da si je to svoto prilažil Janez Guzej, trgovski pomočnik v Sv. Jurju o. j. ž. Kot nesreča za zadruge se pa ta tatvina ne da tolmačiti, ker Janez Guzej tatvine ne bi mogel storiti, če bi se udeje načelstva le količkar brigali za gospodarstvo v zadruzi.

Obtoženi so Janez Guzej, trgovski pomočnik v Sv. Jurju ob južni žel. (kot oskrbnik), Mihael Guzej, pos. na Repnem, Franc Zdolsek, pos. v Podgorju, Franc Klajnshek, pos. na Vrbnem, Janez Guzej v Goričici, Mihael Ratejc v Štopčah, Martin Klajnshek v Podgradu in Rudolf Podgoršek v Podgradu, ker ne morejo izkazati, da so kmetijsko in konzumno društvo v Sv. Jurju ob j. ž., katero je prišlo l. 1908 v konkurz, brez njihove krivde samo nesreče spravile v nezmožnost, svojim upnikom popolnoma zadovoljiti in ker niso vodili predpisanih kupčijskih knjig.

Janez Guzej je pa tudi obtožen hudodelstva tatvine, ker je vzel 1289 K 80 v.

Razprava, ki se je vršila pred celjskim okrožnim sodiščem, se je preložila.

O izidu poročamo torej pozneje!

Dopisi.

Iz Ptujске gore. Kakor je bilo v zadnjem „Štajercu“ navedeno, so se branili narodnjaki Klemenčič, Jurček in Comp. dati trški račun v javnost in so se pri zadnjem proračunu dušili, da trškega računa sploh nikomur v razpogled ne dajo. „Štajercijanci“ pa se niso pustili za nos voditi; zatoraj so prosili deželni odbor, da pošlje enega komisarja, kateri bi naj Jurčeka in Klemenčiča podučil, da se nimajo računov davkoplačevalcem prikrivati. Dne 29. oktobra je zatoraj deželni odbor poslal enega komisarja, kateri je odredil, da imajo računski skozni 14 dni na razpolago biti, da je volilcem mogoče, se o njih „poštenosti“ prepričati. Kaj ne, Jurček, to je smola (?)! kar se pa tiče sploh občinskega gospodarstva, se je izvedlo, da občinsko premoženje ni v redu in da bo deželni odbor v tej zadevi pismene predloge postavil občinskemu odboru. Ja, Jurček, kot gorski rihtar bi se ti ne bi bolj prilagel, ako bi za redno gospodarstvo se v občini briga, kakor da narodnjaške kozle streljaš? Kaj je pa sploh z volitvami, da jih ne razpišeš? Pri zadnji seji vpraša Jurčeka odbornik Wardenik, kaj da je napravil, da mora „nahdinati“? Slavno c. k. okrajno glavarstvo pa tem potom prosimo, da takoj občinskemu predstojniku ukaže, da se volitve razpišejo, ker smo volilci že pred 3 tedni pismeno prosili za razpis volitev. Čudno pa je dejstvo, da je prej Jurček se zmiraj dušal, da že komaj čaka, da leta potečejo, da se reši prešmentane rihtarije; zakaj pa sedaj volitev ne razpišeš?! Da so gorski narodnjaki res neumni, kaže dejstvo, ko pravijo, da „Štajercijanci“ zahtevajo večje% in da delajo skozni ovdaje proti Jurčku občini stroške. Zatoraj naj bo pribito, da „Štajercijanci“ zahtevajo redno gospodarstvo; stroške revizije pa bodo tisti plačali, kateri so revizijo zakrivali, gospodine Jurček in Klemenčič!

Hrastnik. Na ričet pojdejo v Laško neke služkinje, (katerih ime za danes zamolčimo) menda zato, ker so fantom odpirale s ponarejenim ključem. Neki večer so baje hoteli kar štirje vsi naenkrat do njih priti, a ker to ne gre pri dveh dekletah, so fantje v svoji razburjenosti nekaj šip pobili; no in tiste šipe so jih potem izdale, da so se fantje hvalili, kako je bilo lušno. Dva sta pravila, da sta luč zlo našraufala, tako da sta tudi lahko gledala prepovedan sad, medtem ko sta dva spodaj sline cedila. Zdaj pa naj še kdo reče, da niso ta dekleta pametne, pobožne, čiste device. Saj so tudi v „Marijini družbi“

Sovražnik hinavcev.

Št. Peter na Medv. Selu. Naš Franček je v nedeljo zopet nagnal svojo komedijo skupaj. Ej, ej, pa zdaj je imel naš Franček novega komandanta. Tam sem, se-m sem pr-pr-prišo iz Kranjske — (on namreč tako jecala). V Iblan sem se pa učil piskati in zdaj bom tukaj pri Vas orglal in komedije špilal! Tak je naš gospod župnik pokazal novega organisteka, ker starega organista, domačega farana je odpravil. Tako tedaj ljubi naš župnik domače farane! Tujce, katere lahko uporablja za svoje komedije, sprejema, a domače farane odpravlja. Lepa ljubezen do svojih faranov. Mežnar mu tudi ni bil všeč. Seveda Kranjci so bolji. No, drugič ko bo menezarjevo Marijinih devic signal skupaj, takrat šele bo kšeft! Na nogo! Korajžjo torej!

Iz okraja sv. Lenart slov. gor. V vasi Zenka pri sv. Lenartu v Slov. gor. so svoj čas v francoskih vojskah Francozi Jurja Hermann kot rekruta seboj vzeli in to do Moskave. Ko je Napoleonova slava na Ruskem zmazana, prišel je dotičnik na Francosko, potem v Italijo. Tudi Lovrenc Hermann kot korporal se je pozneje vojske v Italiji udeležil. Obadva sta prišla srečno domu. Veselila sta se posebno, da sta razumela nemški jezik in tudi nekaj francoskega ter italijanskega. Posebno ponoma sta bila na znanje nemškega jezika. Ko se je potem moj oče Jožef Hermann poročil in je postal primenen za šolo, poslali so ga v šolo v sv. Trojico slov. gor.; tam je obiskoval letnike 1831, 32, 33, in 34 in je obiskal šolo celo v velikanskem taktatnem snegu (1 klafta snega). Takrat bil je v sv. Tro-

jici neki učitelj, katerega je moral vsak učence v nemškem jeziku prositi, n. pr. „bitte, Herr Lehrer, Feder schneiden“ itd. To je bil vrli učitelj Martin Schönwetter, ki je mnogo otrokom prepotrebni nemški jezik priučil. Tudi trije otroci Matija, Martin in Tereza smo h g. nadučitelju v sv. Trojicah v letih 1857, 58, 59 v šolo hodili, dokler ni ta vrli nemški učitelj v Bogu zaspal. Zakaj sem to povedal? Zato ker se zdaj toliko nemški šoli v sv. Lenartu nasprotuje! Saj je bila nemška šola vendar že od nekdanj speljana in ne pomeni nič novega. Stari ljudje vedo prav dobro, da je bila šola in z njo vse knjige nemške. Zdaj pa hočejo hujškanji nemški poduk otrokom vzeti. Zakaj naj bi deca nemškega neznana? Mi pa pravimo: Nemška šola v sv. Lenartu naj živi in cveti! — Martin Hermann, ekonom.

Sv. Lovrenc. Dragi mi „Štajerc“, že dolgo Ti nisem nisem nič poročala, vendar Ti moram enkrat, ker mi Lovrencani ne spimo. Odvandrajoči g. kaplan Koprivšek nam je ustanovil deklški in mladeniški zvezo in glej, dragi mi „Štajerc“, kako lepo ona napreduje. Neka članica deklške zveze in „Marijine družbe“ bo nam kmalu pokazala — deco! Kaj ne? Gospod župnik, to so vam sadovi klerikalnih društev? Sramota za našo Lovrenčko faro.

Iz Podgorja. Pred kratkim so slavili v Razboru farnega patrona. Šel sem tudi jaz in pri tej priložnosti sem obiskal svojega prijatelja. V noči se odslovim in grem proti domu; gredč grem še v bližno krčmo. Ko pridem pred večna vrata, slišim nekaj tuljenju podobno glas. Ko nekaj časa poslušam spoznam, kako se je Franc Lesnik (farovškega krojača brat) „Štajerca“ č-tati učil. Ker ni mogel pravilno izgovoriti „Štajerc“ ampak „S-s-sta-je-erc“, zagrabila ga je kmečkega fanta roka, ter ga vrže na operacijsko mizo, ter mu hitro od zunaj jezik operira. Pri tej operaciji je jako zatulil. Hitro se zmuzne in zleti iz hiše, mi pride naproti z debelo glavo kakor luna v polnem. Vprašam ga kam se mn tako mudi; pravi grem prosit brata da mi toliko posodi, da si „Štajerca“ naročim. Aha si mislim, ti bi ga rad zanesel tistim devicam katere prepovedan sad glodajo; fante le mamó se sedaj...

Iz Dornove. V kratkem bo pri nas tonaj po dolgem prepiranju in hujskanju prav lušno, od neke osebe se je samo meni povedalo pod pogojem da nikomur ne povem skrivnost, da bo de brzkone na Martinsko nedeljo v tukajšnji šoli (?) teater, katerega priredijo dobro izbrane in za to posebne sposobne osebe, na korist klerikalno hujskajočih namenov in za vedno žejna teatergrla. slučajno sem tudi že zvedel za njih nameravan program, kateri bo pa v dve točki razdeljen; prva točka bo baje zelo pomembna in podučna za še nedorastlo mladino ker, bo predstavljena Smrdokavka nje spolni opravi in nje konec, to vam bo vžitka za mlečnozobe hujskanje da bodo kar zijali. Druga točka pa bo za bolj odrasle, tudi starejši kateri bo dal mastno plačo sme iti obžalovanja vrednih kamel zijat; ker se namreč leto že bolj koncu bliža, se bodo za nje vsa imenitna dela v tem letu še enkrat pretresovala; kakor na muho bodo v prvi vrsti vzeli prekornostno gasilno društvo ter njega skladišče, katero jim je kar trn v peti, ker je gasilcev namen v nesreči bližnjem pomagati, tega pa ti klerikalni potuhnjenci kar živi ne morejo trpeti. Šauspillerce bodo šle na streho ter klicale „šlahu na streho“, drugi pa se bodo prepirali in modrovali na kak način bi vsejali prepri in sovraštvu med ude gasilnega društva kateri so že mnogokrat v teku društvenega obstanka za blagor bližnjega celo v lastni nevarnosti delovali, ter imajo še tudi za napre¹⁸¹ namen vkljub temu, da jih klerikalno časopis in njih obžalovanja vredni dopisniki skozni zobe vlačijo kakor gozdne roparje; mlajši zarod pa bode skakal in kričal „Živijo“; tako je prav, le tako naprej! Tudi gasilno skladišče ali uta v kateri je shramba gasilnega orožja, jim nikakor ne ugaja in sicer za to, ker nima za njih hinavske namene primernega napisa; sedaj bo nastal skupen krič (meneč po njih skrivljeni in kratki pameti, da je gasilno društvo nepotrebno, in da je uta sedaj njihova last) kateri napis bi bil narbolj primeren. Iz te zagate jim bo pomagala zagrižena in blizu 50 let mlada devica, naj bo tukaj neka

Ali že veš? Izšel je „Štajerčevi“, „kmetijski koledar“, ki se dobi v Ptuj in knjigarnah.